

Kansallisen metsästrategian seuranta vuodelle 2017 ja hankesalkku

Metsäneuvoston kokous 14.3.2018
Marja Kokkonen, MMM

Metsästrategian mittarit

1. Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö metsiin perustuvilla liiketoiminnoilla

1.1 Metsäala kasvaa, alan yritykset uudistuvat sekä uusia ja kasvavia yrityksiä kehittyä

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2016 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
<p>Metsäalan arvonlisäyksen kehitys toimialoittain käypinä hintoina (Kasvaa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsätalous (3,3 mrd. €) • Puutuoteteollisuus (1,2 mrd. €) • Massa- ja paperiteollisuus (3,3 mrd. €) • Biotalous laskettava kemianteollisuus (0,6 mrd. €) • Luontomatkailu ja virkistys (1,3 mrd. €) 	<ul style="list-style-type: none"> • Metsätalous (3,5 mrd. €) • Puutuoteteollisuus (1,2 mrd. €) • Massa- ja paperiteollisuus (3,1 mrd. €) • Biotalous laskettava kemianteollisuus (0,7 mrd. €) • Luontomatkailu ja virkistys (1,4 mrd. €) 	
<p>Metsäalan tuotoksen kehitys toimialoittain käypinä hintoina (Kasvaa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsätalous (4,7 mrd. €) • Puutuoteteollisuus (5,7 mrd. €) • Massa- ja paperiteollisuus (14,6 mrd. €) • Biotalous laskettava kemianteollisuus (2,6 mrd. €) • Luontomatkailu ja virkistys (3,0 mrd. €) 	<ul style="list-style-type: none"> • Metsätalous (4,9 mrd. €) • Puutuoteteollisuus (5,8 mrd. €) • Massa- ja paperiteollisuus (13,7 mrd. €) • Biotalous laskettava kemianteollisuus (2,4 mrd. €) • Luontomatkailu ja virkistys (3,3 mrd. €) 	

1.1 Metsäala kasvaa, alan yritykset uudistuvat sekä uusia ja kasvavia yrityksiä kehittyä

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2016/ 2017 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Puupohjaisen energian osuus kokonaiskulutuksesta (Energia ja ilmastotavoitteiden mukainen) (25 %)	<ul style="list-style-type: none"> • 26 % (2016)	
Kiinteiden puupolttoaineiden energiakäyttö, josta metsähake (Metsähakkeen tavoitetaso 15 milj. m ³ v. 2025.) <ul style="list-style-type: none"> • Kiinteät puupolttoaineet 19,4 milj. m³ (38,8 TWh). • Metsähake 8,7 milj. m³ (17,4 TWh)	<ul style="list-style-type: none"> • Kiinteät puupolttoaineet 19,4 milj. m³. (2016) • Metsähake 8,3 milj. m³ (16,4 TWh) (2017e)	

1.2 Raaka-aineiden saatavuus mahdollistaa metsien käytön lisäämisen ja uudet investoinnit

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2016/ 2017 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Puuston vuotuinen kasvu talousmetsissä (100–110 milj. m ³) <ul style="list-style-type: none"> • Runkopuu (99 milj. m³)	<ul style="list-style-type: none"> • 100 milj. m³, Lähde: Luke/VMI11 (2009–2013)	
Vuotuiset puun korjuumäärät (runkopuu 80 milj. m ³ , oksat, kannot ja juurakot 8 milj. m ³) <ul style="list-style-type: none"> • Runkopuun hakkuukertymä (65 milj. m³) • Oksat, kannot ja juurakot (4 milj. m³)	<ul style="list-style-type: none"> • 72,3 milj. m³ (2017 e) • 3,3 milj. m³ (2016)	

1.2 Raaka-aineiden saatavuus mahdollistaa metsien käytön lisäämisen ja uudet investoinnit

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2016 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
<p>Julkinen rahoitus infrastruktuuriin (Väyläverkosto on käyttötarkoituksen mukaisessa kunnossa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alemman asteinen tieverkko (yksityis- ja paikallistiet) • Puukuljetuksia tukeva rautatieverkko 	<ul style="list-style-type: none"> • Korjausvelkaohjelma 600 milj. €, 2016–2018 (Korjausvelkaohjelman jatko epävarmaa) 	
<p>Investoinnit puuraaka-aineen käyttöön käypinä hintoina (Investoinnit ylittävät poistot)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsätalous (444 milj. €) • Puutuoteteollisuus (119 milj. €) • Massa- ja paperiteollisuus (616 milj. €) • Biotalouteen laskettava kemianteollisuus (138 milj. €) • Luontomatkailu ja virkistys (168 milj. €) 	<ul style="list-style-type: none"> • Metsätalous (433 milj. €) • Puutuoteteollisuus (170 milj. €) • Massa- ja paperiteollisuus (755 milj. €) • Biotalouteen laskettava kemianteollisuus (167 milj. €) • Luontomatkailu ja virkistys (219 milj. €) 	

2. Metsäala ja sen rakenteet uudistuvat ja monipuolistuvat

2.1 Metsäalan osaaminen on monipuolista ja vastaa muuttuvia tarpeita

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2017	Toteutuminen
<p>Julkisen T&K-rahoituksen määrä ja laadullinen arviointi (Säilyy vähintään nykytasolla, Vastaa tarvetta)</p> <p>Metsäsektorin julkisen T&K –rahoituksen suuruus arviolta noin 140 miljoonaa euroa</p>	<p>Tieto puuttuu kokonaisuudesta. Hallitusohjelman mukaiset säästöt ovat leikanneet yliopistojen ja tutkimuslaitosten rahoitusta.</p>	

2.1 Metsäalan osaaminen on monipuolista ja vastaa muuttuvia tarpeita

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2017	Toteutuminen
Ensisijaisten hakijoiden määrä ja osuus (Ensisijaisten hakijoiden osuus kasvaa) <ul style="list-style-type: none"> • Koulutusasteet ja -alat erikseen	<ul style="list-style-type: none"> • Korkeakoulut (metsätieteet): 173 ensisijaista hakijaa, osuus 36 % (2017) • Ammattikorkeakoulut: 530 ensisijaista hakijaa, osuus 36 % (2017) • Ammatillinen peruskoulutus: 496 ensisijaista hakijaa, osuus 34 % (2017)	

2.2 Hallinto on joustava, vaikuttava ja asiakaslähtöinen

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2017	Toteutuminen
<p>Suomen metsäkeskuksen, Metsähallituksen ja Luonnonvarakeskuksen asiakastytyväisyyden kehittyminen (Asiakastytyväisyys paranee)</p>	<ul style="list-style-type: none"> SMK:n asiakaspalautteet: <ul style="list-style-type: none"> Koulutus metsänomistajat <ul style="list-style-type: none"> - suositteluindeksi 69 % -4,3 (1-5) Koulutus, toimijat <ul style="list-style-type: none"> - suositteluindeksi 53 % -4,1 (1-5) Asiakastyö metsänomistajat <ul style="list-style-type: none"> - suositteluindeksi 71 % Asiakastyö yritykset ja yhteisöt <ul style="list-style-type: none"> - suositteluindeksi 45 % Metsähallitus: Metsähallituksen kokonaisuus on hyvä sidosryhmätutkimuksen mukaan. Tulos on pysynyt suhteellisen vakaana viime vuodet, mutta vuoden 2017 tulos laski hieman vuoteen 2016 verrattuna (2017) 	
<p>Toimijoiden käytettävissä olevan metsävaratiedon osuus (Kasvaa merkittävästi)</p> <p>15,5 % kerätystä metsävaratiedosta</p>	<p>32,2 % (2017)</p> <p>HUOM! Metsätietolain muutos voimaan 1.3.2018</p>	

3. Metsät ovat aktiivisessa, taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävässä sekä monipuolisessa käytössä

3.1 Metsätalous on aktiivista ja yrittäjämäistä

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2017 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Yli 50 ha:n yksityisten metsätilojen ja yhteismetsien pinta-alaosuus (yhteensä 70 %) 56 % yksityisomistus, 2,2 % yhteismetsät	ei uutta tietoa	
Sukupolvenvaihdoksille on luotu kannustejärjestelmä. Sukupolvenvaihdosikä (kun järjestelmä olemassa).	Metsälahjavähennys tuloverolakiin 1.1.2017.	

3.1 Metsätalous on aktiivista ja yrittäjämäistä

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2016/2017 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Pinta-ala, johon metsänkäyttöilmoitukset kohdistuvat	<ul style="list-style-type: none"> • 611 088 ha (2015) • 653 000 ha (2016) • 692 792 ha (2017)	
Yksityismetsien puuntuotannon sijoitustuotto (Kasvaa) <ul style="list-style-type: none"> • 4,3 % (ei huomioi kantohintojen muutosta) • 4,7 % (huomioi kantohintojen muutokset)	<ul style="list-style-type: none"> • 4,2 % (ei huomioi kantohintojen muutosta) (2017) • 6,3 % (huomioi kantohintojen muutokset) (2017)	
VMI:n mukainen taimikonhoitotarve on tulevalle 5 vuotiskaudelle 1,9 miljoonaa hehtaaria eli 375 000 hehtaaria vuodessa.	<ul style="list-style-type: none"> • Taimikon varhaisoidon ja nuoren metsän hoidon tukea 147 334 ha (2017)	

3.2 Metsäluonnon monimuotoisuus sekä ekologinen ja sosiaalinen kestävyys vahvistuvat

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2016/2017 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
<p>METSO:n toteutus (ha) (YM: 96 000 ha MMM: 82 000 ha)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 57 427 ha, josta YM 28 798 ha ja MMM 28 629 ha 	<ul style="list-style-type: none"> • MMM (kumulatiivinen 2008–2017): ympäristötuki ja luonnonhoito 42 720 ha • YM (2008–2017): 64 521 ha <p>Lähde: Suomen metsäkeskus ja YM</p>	
<p>Kiintoainekuormitus kunnostusajituksessa (Pienenee)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 57 000 tn/vuosi 	<ul style="list-style-type: none"> • 54 000 tonnia (2015) • 49 020 tonnia (2016) <p>Lähde: Luke</p>	
<p>Metsien puuston ja maaperän vuotuinen hiilinielu ja puutuotteiden varanto (Hiilinielu v. 2025 10–17 milj. t CO₂ ekv)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiilinielu 29 milj. t CO₂ ekv 	<ul style="list-style-type: none"> • Metsämaa -34,1 milj. t. CO₂ ekv • Puutuotteet -3,6 milj. t. CO₂ ekv <p>Lähde: Tilastokeskus (2016)</p>	

3.2 Metsäluonnon monimuotoisuus sekä ekologinen ja sosiaalinen kestävyys vahvistuvat

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2017	Toteutuminen
<p>Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijämäärät sekä valtion maille kohdistuva eräpäivien lukumäärä ja asiakastytyväisyys (Kasvaa, säilyy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsähallituksen luontopalvelujen hoidossa olevilla alueilla 5,4 milj. käyntiä, josta kansallispuistot ja retkeilyalueet 2,6 milj. käyntiä. • Retkeilijöiden asiakastytyväisyys 4,3 (asteikolla 1–5). (Metsähallitus) • 400 000 – 500 000 päivää noin 150 000 eräluvan perusteella	<ul style="list-style-type: none"> • 6,7 milj. käyntiä • 3,1milj. käyntiä • Luontokeskusten ja maastopalveluiden asiakastytyväisyys 4,34 • Metsästys- ja kalastusasiakkaiden eräpäivät 205 170	

Metsästrategian strategiset hankkeet

A. Tulevaisuuden metsätieto ja sähköiset palvelut: toteuma

- Kärkihankerahoituksella toteutettavat kehityshankkeet ovat edenneet pääsääntöisesti suunnitelmien mukaan
- Uusia virallistettuja metsätietostandardeja
- Metsään.fi palvelussa lisää luontotietoa ja uusia ominaisuuksia
- Sähköinen puukauppapaikka Kuutio
- Korjuukelpoisuuskarttoja operatiiviseen käyttöön
- Metsätietolain muutos voimaan 1.3.2018

A. Tulevaisuuden metsätieto ja sähköiset palvelut: suunnitelma

- Aloitettu uutena kehittämiskohteena metsänhoidon suositusten digitalisointi
- Kehittämishankkeiden loppuunsaattaminen kärkihankkeeseen osoitetulla rahoituksella
- Tulosten pohjalta jatkokehityssuunnitelman laatiminen
- Maanmittauslaitos laatimassa uutta kansallista laserkeilausohjelmaa

B. Metsäalaa tukeva kaavoitus: toteuma

- Maakäyttö- ja rakennuslain muutos voimaan toukokuussa 2017.
- Suomen metsäkeskus on vahvistanut asemaansa maankäytön suunnittelussa ja maakunnalliset metsäneuvostot ovat ottaneet kantaa maankäytön suunnitteluun alueillaan
- Kaavoituksen metsäapu –julkaisu
- Metsätalouden huomioiminen Kuhmalahden kaavoissa -pilotti

B. Metsäalaa tukeva kaavoitus: suunnitelma

- Kaavojen saatavuus
  - Yleiskaavat Metsään.fi –palveluun (rasteriaineisto)
  - SMK kokoaa pilottihanketta KiraDigi hankehakkuun yleiskaavojen vektoroimiseksi
- Vaikutustenarvioinnin kehittäminen
  - Maankäytön suunnittelun taustatiedot Luken metsävaratiedoista palvelu valmistuu
  - Metsävaikutus pilottien loppuseminaari
- Hankehaku auki
  - Maisematyölupa käytäntöjen sujuvoittaminen ”vanhoissa” kaavoissa
  - Maisema-arvojen turvaaminen ”uusien” kaavojen M-alueilla
- MRL:n uudistamisen seuraaminen ja siihen vaikuttaminen

C. Uudistuvan metsäalan tilastointi: toteuma

- Valtakunnalliseen metsieninventointiin perustuvat seurantatiedot Luken tilastotietokantaan
- Biotalous tilastoinnin laajennus
- Metsien ekosysteemipalveluiden tilastoinnin kehittämisestä selvitys
- Pientalojen lämmitysenergian käyttötutkimuksesta ennakkotieto

C. Uudistuvan metsäalan tilastointi: suunnitelma

- Uudistuvan metsäalan tilastoinnin loppuraportti valmistuu
- Luken seminaari jatkokehittämissesityksistä 5/2018

D. Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen: toteuma

- Sähköisen puumarkkinapaikka Kuution onnistunut lanseeraus.
- Metsälahjavähennyksen jalkauttaminen.
- Varainsiirtoverolain muutos voimaan 1.1.2018.
- Metsänomistusrakenteen kehittäminen kuolinpesien osalta; toimenpiteiden jatkovalmistelu oikeusministeriön osalta edellyttää kuitenkin poliittista tahtotilaa.

D. Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen: suunnitelma

- Toimenpiteet kuolinpesien elinkaaren nopeuttamiseksi

E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito: toteuma

- Uuden kannustejärjestelmän valmistelutyö jatkui mm. maakuntakierroksen toteuttamisella.
- Resurssitehokas metsänhoito- osahankeen työ.

E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito: suunnitelma

- Metsätalouden uuden kannustejärjestelmän jatkovalmistelu.
- Resurssitehokas metsänhoito –verkoston jatko.

F. Metsäalan tutkimusstrategia: toteuma ja suunnitelma

■ Metsäalan tutkimusstrategian jalkauttaminen

Metsäalan tutkimusstrategian rakenne

G. Metsäalan liikenneinfrastruktuuri: toteuma ja suunnitelma

- Korjausvelkaohjelman toteutus.
- Ajantasaisen tieverkoston koskevan olosuhdetiedon kehittäminen.

H. Uudet työelämän ja koulutuksen yhteistyön toimintamallit: toteuma ja suunnitelma

- Metsäkoulutus Ry:n toiminnan vakiintuminen. Yhdistys koordinoi metsäalan koulutuksen kehittämistä sekä tukee koulutuksen järjestäjien keskinäistä ja työelämän välistä yhteistyötä.
- TTS:n hanke jatkui, jossa kehitetään metsäalan koulutuksen laatua, koulutuksessa saavutettuja oppimistuloksia ja niiden työelämävastaavuutta kuvaava laatumittaristo eri koulutusasteille.
- TTS hanke koskien täydennyskoulutuksen kehittämistä.

I. Talousmetsien luonnonhoito: toteuma

- Monimetsä-hankkeen kolmevuotisen suunnitelman ja hankkeen toteutus jatkui; v. 2017 keskiössä kehittämiskokeilut.
- Rinnalla toteutettavassa Pyöreän pöydän prosessissa vietiin eteenpäin useita metsäalan toimijoiden omia toimenpiteitä talousmetsien luonnonhoitoon liittyen. Lisäksi toteutettiin Luontolahjani satavuotiaalle -kampanja.
- Metsäkulttuurityöryhmän priorisoitujen toimenpide-esitysten valmistelu.

I. Talousmetsien luonnonhoito: suunnitelma

- Monimetsä-hankkeen jatko: kehittämiskokeilujen jalkauttaminen ja koulutukset.
- Pyöreän pöydän prosessin jatko.
- Metsäluonnon monimuotoisuuden seuranta / talousmetsien luonnonhoidon laadun seuranta koskeva hanke (haku päättyy 20.3.2018)

J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut: toteuma

- Tapion Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen -hankkeessa tuotettiin konseptikuvaus yksityismetsien käyttöä edistävästä palvelusta.
- Tapion Metsäpolitiikkafoorumien teemana ekosysteemipalveluiden yhteensovittaminen
- Tapion selvitys käyttömuodoiltaan erilaisten metsien soveltuvuudesta kuntoutus- ja terapiatyöhön sekä sosiaali- ja terveysalan yrittäjien näkemyksistä luontoavusteisen liiketoiminnan kasvusta.
- VNK:n TEAS-hankkeessa tuotettiin synteesitietoa metsä- ja vesialueiden matkailu- ja virkistyskäytöstä.
- Metsähallituksen selvitys valtion retkeilyalueiden ja muiden virkistyskäyttöön varattujen alueiden kehittämisestä ja toimintaedellytysten parantamisesta.

J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut: suunnitelma

- Käynnistetään Luonnon arvoista lisäarvoa – ekosysteemipalvelujen pilottihanke (haku päättyy 20.3.2018)
- Tapion Kansanterveyttä metsästä -hanke alkaa
- Metsähallitus selvittää moottorikelkkailun edellytysten kehittämistä osana kestävästä luontomatkailusta.

K. Suomalaisien metsien arvostus: toteuma

- Suomen Metsäyhdistys ja Lusto valmistelivat Metsäsuhteiden kenttä –selvityksen.
- Kestävästi metsäsuhteessa -hanke käynnistyi
- Eri toimijoiden työ monipuolisen suomalaisen metsäsuhteen rakentamiseksi (mm. Metsän oppimispolku ja toimijoiden tekemä nuorisoviestintä).

K. Suomalalaisten metsien arvostus: suunnitelma

- Kestävästi metsäsuhteessa -hankkeen jatko
- Osana KMS-päivitystä määritellään nuorisoviestinnän tavoite, mittari(t) ja toimijoiden roolit
- Metsäkulttuurisen näkökulman huomioon ottaminen KMS-päivityksessä.

Ehdotus vuoden 2018 painopisteiksi

- Talousmetsien luonnonhoito ja Monimetsä-hankkeen jalkautus
- Metsien kasvun lisääminen ja Resurssitehokas metsänhoito -hankkeen jatko
- Uuden kannustejärjestelmän jatkovalmistelu
- Kuolinpesien elinkaaren nopeuttaminen
- Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen ja tarvittavat kannusteet
- Metsätieto ja sähköiset palvelut -hanke ja kehityksen jatkon turvaaminen

